

Píseň: EZ178 – Krásná je modrá obloha + **modlitba**

Čtení: Mk 10, 32-45

Milí přátelé,

minulý týden jsme se věnovali oddílům o majetku. Díky pozornému vnímání kontextu i detailů jsme dospěli k závěru, že Ježíš od svých následovníků samozřejmě nepožaduje absolutní chudobu. Avšak požaduje podřízenost majetku a nakládání s ním vztahu s Bohem. Neboť majetek, navzdory rozšířené iluzi, člověku nepřinese ani spásu ani zajištění. Naopak Hospodin dopřává obojí.

Třetí předpověď utrpení

Dnes začínáme třetí a poslední Ježíšovou „předpověď utrpení“. Nejprve to, co bylo zřejmé i u dvou předchozích: Nejedná se o důkaz Ježíšova jasnovidectví. To, co Ježíš očekával, by na jeho místě očekával každý. Zejména když Ježíš jde do Jeruzaléma také zemřít – ačkoli až do modlitby v Getsemane zřejmě doufal, že na to nebude „muset“ dojít.

Všimněme si také, že hlavní sdělení tohoto oddílu není popis utrpení, ačkoli zabírá většinu prostoru. Že někdo bude odsouzen k smrti a ponižován, to se děje, bohužel, běžně i dnes. Stejně jako bylo samozřejmé, že bude Ježíš vydán pohanům. Judea byla římskou provincií, a tak právo vynášet a provádět trest smrti měla jen římská moc. Židé tuto pravomoc neměli.

Hlavní sdělení je, že Ježíš po třech dnech (var.: třetího dne) vstane. A že se ho právě na toto centrum Ježíšova života a díla nikdo neptá, ani na něj nikdo nereaguje.

Podobně jako u předchozích „předpovědí“ je i zde zřejmá nejistota učedníků. U první Petr Ježíše přímo kárá (Mk 8, 31-38). Ani on tedy tato Ježíšova slova nepřijímal, ba dokonce nepovažoval za vhodná a dobrá. U druhé (Mk 9, 30-32) už Marek napsal rovnou, že učedníci „nerozuměli a báli se zeptat“ – ačkoli až na závěr.

Třetí a poslední „předpověď“ pak rovnou uvede scénu tím, že učedníci byli zaražení (dosl. „v šoku“) a ti, co šli za nimi, se báli. Zaraženost/šok je asi pochopitelná: Ježíš jde dobrovolně do Jeruzaléma, ačkoli věří, že tam zemře. Pak asi rozumíme strachu Ježíšových následovníků: Pokud zabijí Ježíše, přijdou si také pro nás.

Navzdory šoku a strachu však Ježíše následují, jdou za ním, ačkoli vyhlídky nejsou nikterak růžové. Ježíšovi věří a věří Bohu, který ho poslal. V jakém kontrastu pak bude stát toto následování s Ježíšovou opuštěností na kříži!

Protože slovo o Ježíšově vzkříšení bude opomenuto (v. 34). Možná zapomenuto kvůli strachu a nepochopení. Možná ho mnozí ani nezachytili, když před ním tak barvitě popisuje svou smrt. Bohužel.

My se nenechme odvést utrpením popisovaným ani skutečným od základní zvěsti Bible: Hospodin pomáhá a křísí i mrtvé. I nás čeká vzkříšení, Boží soud, a snad Boží království.

Žádost synů Zebedeových

Opět není náhoda, že po takto dramatickém oddílu následuje přídrzlá a na první pohled přihlouplá žádost obou Zebedeovců, Jakuba a Jana. Markova kompozice je úmyslná, stejně jako každého spisovatele.

Místo, aby se tito dva „odvážlivci“ Ježíše zeptali na slova o jeho smrti a vzkříšení, řeší sami sebe. Chtějí si pro sebe „vyloktovat“ lepší místo v Božím království. Jak absurdní. A přesto je oba vzal Ježíš velmi vážně, ačkoli přicházejí ke svému mistrovi se slovy: Chceme, abys udělal, co po tobě budeme chtít (v. 35).

Jakub i Jan patřili k „předním“ učedníkům, byli povoláni hned po Šimonu-Petrovi a jeho bratru Ondřejovi (Mk 1, 16-20). Jsou přezdívaní Boanerges, česky „synové hromu“ (Mk 3, 17). Tuto přezdívku či druhé jméno jim dal Ježíš. Této cti se dostalu už jen Šimonu-Petrovi.

Zrovna oni by měli pozorně poslouchat. A chápat. A rozumět. Zrovna oni by měli jít příkladem. Ale i učedníci a apoštolé, i

křesťané a věřící zůstávají lidskými bytostmi. Mají své plány a touhy, svou minulost a trápení, mají svůj pohled na svět. Nikoli Hospodinův. Bohužel.

A tak chtějí, aby jim Ježíš zajistil přední místa v Božím království. Dodnes k nám mluví symbol „po pravici a po levici“. Dodnes by měl v západní společnosti muž mít svou partnerku po pravici jak podle etikety, tak kvůli bezpečnosti, tak kvůli jejímu vysadnímu postavení. Dodnes používáme úsloví „byl jeho pravá ruka“. Koho máme po pravici, ten má zvláštní místo, zvláštní důvěru toho, kdo si ho posadil po pravici. Místo po levici je pak hned za ním. Ostatní místa už jsou odsunuta stranou, nejsou hned vedle „ředitele“ či „kapitána“. Jsou druhořadá.

Neboli oba Zebedeovci si přejí, aby byli přednější a vyvýšenější než ostatní učedníci. I to Ježíš pochopil. Přidejme ještě, že učedníci mají vlastně dojem, že na ně tlačí čas. Jsou na cestě do Jeruzaléma a Ježíš právě znovu zopakoval slova o své tamní smrti. Je potřeba se honem snažit a zajistit si co nejlepší budoucnost, vždyť již brzy může být po smrti Ježíš i my!¹

A přesto je vzal Ježíš vážně!

Proto odpověděl: „Nevíte, oč žádáte, můžete pít stejný kalich jako já? Můžete podstoupit stejný křest jako já?“ (v. 38).

Ba dokonce i jejich odpověď („Můžeme!“) vzal Ježíš vážně. Tak když můžete, tak budete. Vypijete stejný kalich mučednictví a stejný křest smrti. Ale místo po mé pravici a levici tím nezískáte. Budete mě následovat se vším všudy, ale tím nezískáte žádnou výsadu, žádnou výhodu.

Oba však svým slovům dostali (tak důležitá je co nejširší znalost Bible!): Jakub patří mezi první křesťanské mučedníky (Sk 12, 1nn). Jana dal popraviti císař Domitian během jednoho z prvních (a nejkřutějších) pronásledování. Nechal Jana shodit do kotle s vařícím olejem².

---

¹ Přidejme ještě, že oba Zebedeovci byli Ježíšovi bratřenci. To nám usnadňuje pochopení nejen jejich odvahy (vždyť jsou příbuzní...), ale i proč vůbec Ježíše o přední místa žádají (vždyť jsou příbuzní!).

² Tertullianus: Preskripce kacírů, str. 36

V průběhu dějin

V dějinách křesťanství víme o stovkách mučedníků. A víme, že o dalších desetitisících ba možná milionech nevíme. Mnoho křesťanů má však i dnes za to, že když trpím pro Krista, tak jsem nějak upřednostněn. Jsem nějak zvláštní. Ba dokonce že mě má Bůh o to raději, o kolik více trpím.

To jsou všechno bludy, jak to dokládá i dnešní oddíl. Podstoupením žádného utrpení se nestáváme Božími oblíbenci. Nestáváme se přednějšími a důležitějšími než jiní Boží věrní. Ten, kdo toho „pro církev/sbor hodně udělal“ není a nemá být přednější a uctívanější než ten, kdo udělal mnohem méně. Vždyť co jsou naše skutky před Bohem? Co jsou naše úspěchy a díla před dílem Božího stvoření a vykoupení?

Avšak trofej „sezení po pravici Kristově v Božím království“ ponechal Ježíš dostupnou pro všechny (v. 40)! Krom jiného zde opět čteme důraz Ježíše na Hospodina Stvořitele a Rozhodovatele, nikoli na svou osobu. Ježíš vedl lidi k Bohu. Ne k sobě, ke své pravdě, svému pojetí Hospodina nebo svým zkušenostem!

Reakce ostatních deseti

Přesto se zbylých deset učedníků na Jakuba a Jana naštvalo. Přestože Ježíš jasně řekl, že není jeho věc dávat komukoli jakékoli výsady v Božím království (a také na zemi...). V základu asi rozumíme: Proč zrova vy dva byste měli být po Kristově pravici? Proč ne já nebo támhle ten? V čem jste jakože lepší?

Jako nepochopili Zebedeovci, nepochopili ani ostatní. Takovéto poměrování, ať už více nebo méně skryté, vede pouze k hněvu. Pouze k závisti. Nevede k ničemu dobrému. Poměrování „kdo víc věří“ nebo „kdo je lepší křesťan“ nemá žádného Božího věrného ani napadnout. Natožpak „kdo toho udělal víc pro sbor/Církev“.

Natožpak abychom se předháněli, soutěžili nebo se snažili být ve sboru důležití, mocní, rozhodující, ctění.

Ježíšova reakce

Proto Marek formuluje tuto Ježíšovu reakci: Dobře víte, že takovéhle způsoby chování a přemýšlení jsou normální u národů. Ti, kdo panují, jsou první, mocní, důležití a... utlačují vás. Nic takového mezi vámi být nemá a prostě nebude. Nebudete jako svět, nebudete jako světská společnost. Nebudete se mít za mocné a důležité- a pokud se za takové mít budete, začnete utlačovat jiné lidi. Zejm. bratry a sestry ve sboru, ale i v Církvi a ve světě.

U vás to bude přesně obráceně, vždyť vzpomeňte na můj příklad (Mk 9, 33-37)! Chcete být velcí? Tak služte lidem. Chcete být první? Tak buďte všem otroky. Ani já jsem nepřišel, abyste mi sloužili, ale abych já sloužil vám³. Ba dokonce abych svým životem mnohé vykoupil.

A je to tak. Jednou jsme kristovci, tak máme následovat jeho příklad. Víru v Boží spasení a v Kristovu výkupnou oběť za nás máme osvědčovat službou lidem. Ne mocenskou vládou nebo utlačováním. Copak Kristus někoho nutil, aby věřil v Boha? Aby se nechal pokřtít? Přesvědčoval a utlačoval někoho argumenty? O ničem takovém nevíme.

Právě služba druhým lidem je velký kus Božího díla ve světě. Služba bližním je velký kus Božího království mezi námi. Pokud je činěna v lásce. Protože lidé dokážou a mnohokrát dokázali i toto slovo zneužít pro zvýšení svého jména. Místo jména Božího. Navenek pokorně sloužili, ale v duši si říkali, jak to pak budou mít dobré v Božím království. A jak dobře věří. A jak jsou pokorní a jak „na to vyzráli“.

Nebo, horší varianta: No když jsi ten věřící, ten křesťan, tak mi máš sloužit. Ať už z úst spolukřesťana, faráře nebo naprostého pohana.

Proto si máme zejména v Bibli všimnout detailů: Marek v obou výrocích uvede ono „mezi vámi“ (v. 43+44). Kdo chce být mezi vámi velký, ať slouží... To samozřejmě nemá omezit diakonii (= službu) jen na práci uvnitř církve, nedejbože sboru. Ale má ukázat,

---

³ Srv. Jak obtížné bylo pro Petra přijmout, že mu Ježíš chtěl umýt nohy (J 13, 3).

že se nemáme nechávat zneužívat. Nemáme být otloukánci sobeckých a nenasytných lidí kolem nás.

Sloužit máme po Kristovu příkladu. Tedy ke cti Božího jména. Tedy ke spáse člověka. K tomu patří být někdy za hlupáka či blbce. A že třeba farář je za něj často, někdy i na svém sboru. Však ono na lidských názorech a pohledech mnoho nesejde. Ale to neznamená plýtvat silami a lidstvím, časem a životem. Neznamená to pomáhat a sloužit bezmyšlenkovitě, bez plánu a přemýšlení. Tento oddíl je zapsán po oddíle zřetelně hovořícím o Ježíšově plánu a jeho promyšlenosti. Ba dokonce po třetím vyslovení tohoto plánu!

Závěr

Boží věrný tedy není volán k tomu, aby se rozdál pro lidi kolem sebe a umřel ve třiceti. Stejně jako není volán k absolutní chudobě a rozdáváním majetku chudým. Opět si představme tu absurdní situaci, kdyby takto pochopená Ježíšova slova fungovala po celém světě: Všichni se rozdají pro své bližní až na smrt. Kdo tedy zbývá, aby pro slávu Božího jména a spásu lidí *žil*?

A přesto věrnou, oddanou a láskyplnou službou ku pokoji a dobru bližních přinášíme mnoho světla a slanosti do lidského světa. Je velký kus naší slanosti, že neusilejeme o to, aby nám někdo sloužil, ale abychom sloužili my. Ne o to, abychom byli uznávaní a oblíbení, ale aby se druhým dobře vedlo. Aby lidé žili pokojně, mírně, spravedlivě, věrně a radostně.

O to přece šlo Ježíši Kristu. O to přece vždy jde i Bohu vůči nám. To může fungovat pro celý svět. Jen si představme lidskou společnost, kde tato Boží slova žije každý...

Kéž je tomu tak alespoň v jeho Církvi! Kéž toto vynášíme i do světa mimo Církev!

Rozhovor

Píseň: EZ643 – Když soumrak zhasí světlo + **Modlitba Páně**